

14. Nosko M.O., Arkhypov O.A. (2019) Pedagogical conditions of health-preserving technologies implementation in the educational process. *Scientific journal National Pedagogical Dragomanov University Issue 3 K (110)* pp. 402-406
15. Potashniuk, I. V. (2012). Teoretychni i metodychni zasady zastosuvannya zdoroviazberzhuvalnykh tekhnolohii navchannia uchniv z zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh [Theoretical and methodological foundations of the application of health-saving technologies for teaching students in secondary schools]. Doctor's thesis: 13.00.02. Kyiv, Ukraine.
16. Svyrydenko S. (2007) Navchaimo buty zdorovymy : Pozaklasna robota : 5-9 kl. [We teach to be healthy] Kyiv : Shk. svit., 128 p.
17. Sergeta I.V. Podrigalo L.V., Malachkova N.V. (2009) Oftalmo-hyhyenycheskie aspekty sovremennoho vyzualnoho okruzhennya detei, podrostkov y molodězhy [monograph] [Ophthalmic-hygienic aspects of the modern visual environment of children, adolescents and youth] Vinnytsia: Publishing House "Dilo". 176 p.
18. Smymov, N. K. (2002). Zdorovyeberegayushchiye obrazovatelnyye tekhnologii v sovremennoy shkole [Health-saving educational technologies in the modern school]. Moscow, Russian Federation: APK y PRO. 121 p.
19. Omelchuk O.V. (2014) The formation of the personality future teachers of physical culture to create health-savings educational environment secondary specialized schools for the arts. *Development of professionalism and professionalism: theory and practice of coll. Science. etc.* Cherkasy: FOP Gordienko EI, pp. 123-126.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.3K(131).73
УДК 796 (072)

Огнистий А.В.
к.н.ф.в. і спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичного виховання
Огниста К.М.
к.н.ф.в. і спорту,
доцент кафедри фізичного виховання
Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка. м. Тернопіль

ФОРМУВАННЯ «SOFT SKILLS» У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ (ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ)

У даній роботі розкривається поняття «soft skills – гнучкі / м'які» навички та їх місце у підготовці майбутніх педагогів засобами фізичного виховання. На основі врахування рекомендацій World Economic Forum в Давосі, результатів трірічного дослідження «Навички для розвитку суспільства. Сила емоційних і соціальних навичок» ОЕСР (2015 р.) та Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти» спроектовано навички «softs kills» на предмет «Фізичне виховання» у ЗВО які включають: блок розвитку когнітивних здібностей; блок розвитку діяльнісних здібностей; блок розвитку особистісних здібностей. Означений набір блоків «soft skills» можна визначити як «зону відповідальності» педагогічної науки до якої відноситься фізичне виховання.

Рекомендується використовувати різні поєднання під час формування «soft skills»: робота в спортивному (тренажерному) залі, спортивному майданчику, стадіоні, басейні, e-learning, проекти (практичні, соціальні та ін.).

Ключові слова: фізичне виховання, заклад вищої освіти, студент, soft skills, hard skills

Огнистий А.В., Огнистая Е.Н. Формирование «soft skills» в будущих учителей в процессе физического воспитания. В данной работе раскрывается понятие «soft skills - гибкие / мягкие» навыки и их место в подготовке будущих педагогов средствами физического воспитания. На основе учета рекомендаций World Economic Forum в Давосе, результатов трехлетнего исследования «Навыки для развития общества. Сила эмоциональных и социальных навыков» ОЭСР (2015) и Профессионального стандарта профессий «Учитель начальных классов заведения общего среднего образования», «Учитель заведения общего среднего образования», «Учитель начального образования» спроектировано навыки «soft skills» на предмет «физическое воспитание» в учреждение высшего образования: блок развития когнитивных способностей; блок развития деятельностиных способностей; блок развития личностных способностей. Указанный набор блоков «soft skills» можно определить, как «зону ответственности» педагогической науки к которой относится физическое воспитание.

Рекомендуется использовать различные сочетания при формировании «soft skills»: работа в спортивном (тренажерном) зале, спортивной площадке, стадионе, бассейне, e-learning, проекты (практические, социальные и др.).

Ключевые слова: физическое воспитание, учреждение высшего образования, студент, soft skills, hard skills

Ohnytyi A., Ohnysta K. Formation of «soft skills» for future teachers in the process of physical education. This article reveals the concept of soft skills and their place in the training of future teachers through physical education. Based on the recommendations of the World Economic Forum in Davos, the results of a three-year study Skills for society. The Power of Emotional and Social Skills of the OECD (2015) and the Professional Standard for the Professions Primary Secondary School Teacher, «General Secondary School Teacher, Primary Education Teacher designed softs kills skills for the subject Physical education in Institutions of higher education: block of development of cognitive abilities: ability to think panoramically and critically; formation of project thinking (designing the results of classes, the effect of the use of physical culture and health techniques); development of the ability to make decisions in situations of lack of time (sports and moving games); development of skills to

creatively solve open tasks (formation of programs of physical fitness in the professional direction); block of development of activity abilities: leadership qualities, ability to manage oneself and the audience (conducting with a group of students fragments of classes, general developing and military (organizing) exercises, refereeing of competitions, sports volunteering); ability to create texts, ability to visualize information; ability to interact with other people (acting as a coach); block of development of personal abilities: ability to speak publicly (ability to convince others of the need to lead a healthy lifestyle, sports activities); ability to work in a team (preparation of competitions, educational activities, sports volunteering); communication skills; ability to motivate, capture; the ability to see a person; mastering time management skills (self-organization - the optimal mode of the day, planning exercise in accordance with hygienic standards and needs).

Key words: physical education, institution of higher education, student, soft skills, hard skills

Постановка проблеми. Тенденції розвитку сучасної освіти і активного пошуку інноваційних моделей вищої педагогічної школи, формують новий образ вчителя, соратника, вихователя, комунікатора, дослідника, інноватора. Перебудова вищої педагогічної освіти все більше зіштовхується з такими викликами, як загальне визнання необхідності змін в школі і підготовці педагогів, наявність сформульованих на рівні держави цілей і завдань освітньої політики, вимог до підготовки вчителя з боку роботодавця, нормативної бази модернізації загальної та професійної педагогічної освіти та ін.

Не все в цій перебудові сприймається однозначно: є її прихильники і противники. В якості одного з основних аргументів противників висувається теза про національну своєрідність педагогічної освіти, традиції якої були закладені ще в ХХ ст. Реформатори в свою чергу апелюють до ідеї трансформації суспільства, самої людини, її нової ролі в розвитку суспільства. У сучасному світі інновацій необхідні творчі, активні та підприємливі люди, здатні креативно вирішувати поставлені завдання і гнучко реагувати на мінливі умови, фахівці, що володіють навичками ХХІ ст. [1]. Тому необхідність зміни базису, а не надбудови, підготовки педагогів обумовлена, перш за все, розумінням того, що педагогічна освіта є важливою умовою сталого інноваційного розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Світовий досвід і численні дослідження свідчать про орієнтацію професійної освіти на формування «soft skills гнучких / м'яких» і «hard skills твердих» навичок в їх взаємній єдності. Затребуваність розвитку «soft skills» сформована запитами сучасного суспільства, а їх формування характеризує запит сучасного ринку праці.

За даними World Economic Forum, серед найбільш затребуваних універсальних навичок «soft skills» виділено, насамперед, навички креативності, здатність до переконання, комунікативні навички, навички управління часом (time-management), а за даними дослідження LinkedIn Learning (2019) – навички адаптування [8]. Але виникає питання, чи може оволодіти випускник педагогічного ЗВО ними усіма і які є стратегічно важливими для успішного початку професійної педагогічної діяльності?

У 2015 р. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), яка об'єднує 35 найбільш розвинутих країн Світу і за впливом належить до трійки провідних світових економічних установ, поряд з МВФ та Світовим банком, опублікувала результати трирічного дослідження «Навички для розвитку суспільства. Сила емоційних і соціальних навичок», в якому проаналізовано, як освіта впливає на особистий успіх людини і розвиток суспільства в цілому. Результати цього дослідження показали, що емоційні і комунікативні якості визначають життєвий успіх нітрохи не менше, ніж професійні компетенції та академічна успішність. Потрібно враховувати і те, що під впливом кіберкультури мимоволі проходить і певна деформація духовно-моральної складової педагогічної професії [7].

У 2020 році World Economic Forum підготував звіт «Майбутні робочі місця — 2025» [11], у якому зазначено, що у 2025 році значна частина (52%) усієї роботи буде виконуватися роботами, тоді як у 2018 році цей показник становив 29%.

Результати дослідження, проведеного в Harvard University і Stanford Research Institute свідчать про те, що вклад «hard skills» в професійну успішність співробітника складає всього 15%, тоді як «soft skills» – 85% [2]. Інше дослідження, проведене Stanford Research Institute спільно з фондом Carnegie Mellon Foundation серед генеральних директорів (CEO) компаній зі списку «Fortune 500», показало, що довготривалий і стабільний успіх керівників компаній в роботі на 75% визначається м'якими навичками (soft skills) і тільки на 25% – твердими навичками (hard skills) [9].

Вище означене спонукало нас до більш глибокого вивчення значення та шляхів формування «soft skills» через фізичне виховання у майбутніх педагогів.

Об'єкт дослідження: м'які навички (soft skills).

Предмет дослідження: формування «soft skills» у студентів-майбутніх педагогів через фізичне виховання.

Мета – особливості формування «soft skills» у майбутніх фахівців педагогічної галузі засобами фізичного виховання.

Мета, об'єкт, предмет дослідження визначили постановку наступних завдань:

1. Вивчити основні теоретичні підходи до поняття «soft skills».
2. На підставі теоретико-методичного аналізу поставленої проблеми, розробити рекомендації з розвитку «soft skills» засобами фізичного виховання для студентів майбутніх педагогів.

В роботі використовувалися загальні та приватні **методи дослідження:** аналіз, узагальнення, класифікація фактів наукової літератури.

Виклад основного матеріалу. Для того, щоб педагогічна освіта виконала місію з підготовки майбутнього покоління до творчого та продуктивного життя, необхідно привести її у відповідність зі стратегічними цілями і завданнями розвитку суспільства і держави.

Суспільству потрібні педагоги, які глибоко володіють психолого-педагогічними знаннями і розуміють особливості розвитку школярів, так і є професіоналами в інших областях діяльності, здатні допомогти учням знайти себе в майбутньому,

стати самостійними, творчими і впевненими в собі людьми. Чуйні, уважні і сприйнятливі до інтересів школярів, відкриті до всього нового вчителі - ключова ланка сучасної школи [6 с. 224].

У формуванні фахівця педагогічного профілю велику роль відіграють набуті у процесі навчання знання, вміння, навички та сформовані на основі них компетенції. Оцінка професійних компетентностей майбутнього педагога в першу чергу проходить через так звані «hard skills», які у більшості випадків представлені у вигляді різних інструкцій, правил, посадових обов'язків, професійних стандартів. Освітньо-професійні програми закладів вищої освіти (ЗВО), так чи інакше, націлені саме на формування «hard skills», що у більшості випадків відбувається через реалізацію навчальних планів. При цьому не враховується інша важлива сторона підготовки – формування так званих «soft skills» - гнучких навичок (комплекс якостей, що відповідають за успішність в робочому процесі, не пов'язані тільки з професійними навичками і вміннями). Вони в першу чергу пов'язані з комунікабельністю, відповідальністю, дисциплінованістю, наявністю емоційного інтелекту, менеджерськими здібностями, умінням управляти часом, лідерськими якостями, критичним мисленням і ін. Складність полягає в тому, що «soft skills» неможливо в повній мірі опанувати вивчаючи професійно-орієнтовані дисципліни.

У методичних рекомендаціях Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, щодо практичного застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (ОП), які є додатком до Положення про акредитацію освітніх програм за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 08.08.2019 р. за № 880/33851) при оцінці критерію 2, підкритерію 2.6. потрібно продемонструвати - чи у процесі реалізації освітньої програми проходить забезпечення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Ці навички (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності») дозволяють випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці. ЗВО повинен мати свою політику стосовно розвитку «soft skills» у своїх здобувачів вищої освіти та викладачів (через систему професійного розвитку/підвищення кваліфікації). Ця політика також зумовлює співпрацю з працедавцями та випускниками, впливає на репутаційний капітал ЗВО [4].

У тих же рекомендаціях вказується, що обов'язковість дисципліни «Фізичне виховання» раніше була закріплена на рівні окремих нормативно-правових актів. Разом з тим, із набуттям чинності Законом України «Про вищу освіту» 6 вересня 2014 р. ці нормативно-правові акти більше не є обов'язковими для ЗВО, а формулювання змісту ОП є виключною сферою академічної автономії. Якщо ЗВО приймає рішення включити «Фізичне виховання» до ОП, він має надати цьому раціональне пояснення, зокрема у контексті позицій стейкхолдерів, у т. ч. самих здобувачів вищої освіти.

ЗВО може продемонструвати, що певна ОП дозволяє здобувачеві набуті окремі «soft skills» через реалізацію навчальної дисципліни «Фізичне виховання», що зумовлено цілями ОП, зокрема подальшою професійною діяльністю випускника програми [4].

Фізичне виховання у ЗВО одним зі своїх завдань ставить формування загальнокультурних компетенцій (пізнання і досвід діяльності, духовно-моральні основи), компетенцій особистісного вдосконалення (освоєння способів фізичного, духовного та інтелектуального саморозвитку, комплекс якостей, пов'язаних з здоров'язбереженням).

Великий арсенал засобів фізичного виховання, що використовується у процесі занять зі студентами пов'язані з запам'ятовуванням рухів, тренуванням довільної уваги, сприйняття простору, розвитком окоміру, що опосередковано впливає формування «soft skills».

Важливою складовою фізичного виховання у ЗВО є проведення різноманітних спортивних змагань. Під час занять у спортивних секціях, в процесі підготовки до змагань у студентів формуються вольові якості, як безпосередня складова «soft skills»: сміливість і рішучість, ініціативність і самостійність, витримка і самовладання.

Особливі умови для розвитку «soft skills» створюються в команді у ході проведення рухливих та спортивних ігор. У команді виникає феномен «групового ефекту», що виражається в об'єднанні людей, енергія окремих членів команди здатна впливати на загальний рівень спільної діяльності, на перемогу, на досягнення результату. Подібна ситуація часто складається і в педагогічних колективах. Під час ігор (рухливих, спортивних) та змагань виникають стрес-ситуації, які дозволяють мобілізувати внутрішні резерви, побороти внутрішнє хвилювання, дають змогу працювати над самоконтролем, здатністю побороти поразку та відновиться після можливої невдачі. Цей незамінний досвід допомагає при вирішенні не лише виробничих але педагогічних завдань. [3].

У спортивній команді як і у педагогічному колективі велика роль відводиться лідеру. Його формування, як один із шляхів, починається під час занять спортом. Становлення лідера це завжди результат взаємодії між ним і групою людей, що яскраво проявляється у студентських спортивних командах і є передумовою для розвитку «soft skills» у майбутнього фахівця.

В процесі заняття фізичними вправами реалізується функція спілкування через яку реалізуються функції соціалізації. Мовні засоби допомагають висловити почуття, ідеї, прагнення, рішення. Активно в практиці групових занять фізичними вправами використовуються несловесні форми спілкування: жести, мімічні сигнали, дрібна моторика. Існує думка, що повідомлення складаються здебільшого з невербальних елементів. Кожне повідомлення складається в середньому з 7% вербальних елементів (слів), 38% звукових (тон голосу, відтінок та інші звуки) і аж з 55% невербальних елементів (мова тіла) [5].

Але якщо за формування «hard skills» «відповідають» спеціальні навчальні дисципліни, вони «критичні» в короткостроковій перспективі, розвиваються швидше, з меншими зусиллями і гарантованим результатом (при дотриманні базової мотивації, здатності до навчання студента та ін.), а також практично не схильні до зворотного розвитку, то «soft skills» розвиваються, найчастіше, стихійно. Вони «критичні» в довгостроковій перспективі, розвиток проходить повільніше, потрібно більше зусиль, досягнення необхідного рівня не гарантоване («межа» компетенцій, глибока інтеграція в структурі особистості), а в специфічних умовах і зовсім схильні згасати [10].

Розвиток інформаційних технологій, зміна економіки посилює до 93% інтерес роботодавців до гнучких навичок.

Значимість «soft skills» особливо виділяється сучасними дослідниками. На World Economic Forum в Давосі аналітики назвали основні компетенції, що стосуються «soft skills», які будуть найбільш затребувані роботодавцями [11].

Ми у свою чергу на основі аналізу літературних джерел та рекомендацій World Economic Forum в Давосі, результатів трирічного дослідження «Навички для розвитку суспільства. Сила емоційних і соціальних навичок» ОЕСР (2015 р.) та Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти» затверджений Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) наказ 2736 від 23.12.2020 р. спроектували навички «softs kills» на предмет «Фізичне виховання» у ЗВО (таб.1).

Таблиця 1.

Формування «soft skills» у майбутніх педагогів засобами фізичного виховання

№	Блоки формування «softs kills»	Вміння та навички	Шляхи (засоби) реалізації через фізичне виховання
1	Блок розвитку когнітивних здібностей	вміння панорамно і критично мислити	рухливі та спортивні ігри
		формування проектного мислення	проектування результатів занять, ефекту від використання фізкультурно-оздоровчих методик)
		розвиток вміння приймати рішення в ситуаціях нестачі часу	спортивні та рухливі ігри, засоби розвитку фізичних якостей - спритність, прудкість, координаційні здібності
		розвиток умінь творчо вирішувати відкриті завдання	підбір фізичних вправ для корекції ваги, покращення статури та ін, формування програм фізичної підготовленості за професійним спрямуванням
2	блок розвитку діяльнісних здібностей	лідерські якості, вміння управляти собою і аудиторією	проведення з групою студентів фрагментів занять, загальноорозвиваючих та стрійових (організуючих) вправ, суддівство змагань, спортивна волонтерська діяльність, участь у змаганнях зі спортивних ігор чи у складі команди групи, факультету, ЗВО
		вміння створювати тексти, здатність до візуалізації інформації, вміння взаємодіяти з іншими людьми	виконання ролі тренера, керівника групи під час занять фізичними вправами, підготовка конспектів (програм) занять фізичними вправами
3	блок розвитку особистісних здібностей	вміння публічно виступати, здатність грамотно і зрозуміло викладати свої думки, захопити аудиторію перспективою цікавою і корисною справою, презентація себе як педагога, лідера	вміння переконувати оточуючих в необхідності ведення здорового способу життя, проведення спортивно-виховних заходів
		вміння працювати в команді (в проектній групі)	підготовка змагань, виховних заходів, спортивне волонтерство
		комунікативні здібності, вміння мотивувати, захоплювати увагу, вміння «бачити» людину, оволодіння навиками тайм-менеджменту	самоорганізація – оптимальний режим дня та включення засобів фізичного виховання у розпорядок дня, планування занять фізичними вправами у відповідності до гігієнічних норм та потреб, особистий приклад занять мотивує інших, володіння арсеналом засобів фізичного виховання та оздоровчими методиками для залучення інших до фізкультурно-оздоровчої діяльності

Означений набір «soft skills» можна визначити як «зону відповідальності» педагогічної науки до якої відноситься фізичне виховання.

Підводячи підсумок вище викладено зазначимо, що змістовно фокусуючи розвиток «soft skills» у майбутніх педагогів через фізичне виховання, необхідно змінити формати і технології взаємодії викладача і студентів. При проектуванні форм взаємодії зі студента в процесі розвитку «soft skills» важливо враховувати ряд сучасних тенденцій:

- реалізувати перехід від передачі знань до їх створення. Доступність і висока швидкість обміну знаннями дозволяє бути більш успішним не тому, хто більше знає, а тому, хто швидше і краще шукає, аналізує, тим самим створюючи необхідний продукт;
- перехід від звичної схеми «викладач-студенти» до взаємодії «викладачі-студенти», та робота в команді, що найбільш вдало можна реалізувати у процесі фізичного виховання;
- перехід від класичного до крос-функціонального фізичного виховання.

Нарешті, бажано, як показав наш досвід, використовувати різні поєднання: робота в спортивному (тренажерному) залі, спортивному майданчику, стадіоні, басейні, e-learning, проекти (практичні, соціальні та ін.).

Перспективи подальших пошуків у даному напрямі. Подальші дослідження будуть спрямовані на

конкретизацію засобів фізичного виховання для розвитку «soft skills» у майбутнього педагога та апробація ефективних технологій їх формування.

Література

1. ATC21 - структура навичок 21-го століття (оцінка і навчання навичкам 21-го століття зі штаб-квартирою в Мельбурнському університеті, Австралія). Assessment and Teaching of 21st Century Skills (ATC21S). [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: URL: <https://entreassess.com/2018/05/29/assessment-and-teaching-of-21st-century-skillsatc21s/>.
2. Иванов Д. В. Путь к вершине. Факторы успеха // Управление развитием персонала. [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: URL: <https://grebennikon.ru/author-3753.html>.
3. Ложкин Г. В. Психология спорта: схемы, комментарии, практикум: учеб. пособ. Киев : Освіта України, 2011. 484 с.
4. Методичні-рекомендації_для-експертів.pdf [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/>.
5. Мова і несловесні форми спілкування (паралінгвістика і паракінесика) [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://studfile.net/preview/5213275/page:6/>.
6. Яркова Т.А. Формирование гибких навыков у студентов в условиях реализации профессионального стандарта педагога / Яркова Т.А. // Вестник тюменского государственного университета. Гуманитарные исследования. Humanitates. – 2016. – С. 224.
7. Boyles, S. D. (2015) Equity and network-level maintenance scheduling. EURO Journal on Transportation and Logistics, 4(1), 175-193.
8. Emma Ch. These are the 100 most in-demand skills of 2019? According to LinkedIn / World Economic Forum. URL: <https://www.cnbc.com/2019/01/08/the-25-most-in-demand-technical-skills-of-2019-according-to-linkedin.html>
9. Klaus Peggy. The hard truth about soft skills: workplace lessons smart people wish they'd learned sooner / Peggy Klaus with Jane Rohman and Molly Hamaker». New York, Harper Collins Publishers, 2007. P. 190.
10. Softskills и Hardskills — в чем разница? URL: <http://www.mental-skills.ru/synopses/6981.html>
11. The Future of Jobs. Report 2020. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf 6. Teaching and Learning 21st Century Skills in Maine. URL: https://usm.maine.edu/sites/default/files/cepare/Teaching_and_Learning_21st_Century_Skills_in_Maine.pdf

References

1. ATC21 - struktura navy`chok 21-go stolittya (ocinka i navchannya navy`chkam 21-go stolittya zi shtab-kvarty`royu v Mel`burns`komu univ`ersy`teti, Avtraliya) (2018) [ATC21 - 21st Century Skills Structure (21st Century Skills Assessment and Training, Headquartered at the University of Melbourne, Australia)] Assessment and Teaching of 21st Century Skills (ATC21S). Retrieved from: URL: <https://entreassess.com/2018/05/29/assessment-and-teaching-of-21st-century-skillsatc21s/> [in Australia].
2. Y`vanov D. V. (2010) Put` k vershyn`e. Faktory` uspeha // Upravleny`e razvy`ty`em personala [Way to the top. Success factors]. Retrieved from: URL: <https://grebennikon.ru/author-3753.html>. [in Russian].
3. Lozhky`n G. V. (2011) Psy`xology`ya sporta: sxemy, kommentary`y`, prakty`kum: ucheb. posob. [Psychology of sport: schemes, comments, workshop] Ky`ev : Osvita Ukrayiny`, 484 [in Ukrainian].
4. Metody`chni-rekomendacii`_dlya-ekspertiv` (2018) [Methodical-recommendations_for-experts] Retrieved from: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/> [in Ukrainian].
5. Mova i neslovesni formy` spilkuvannya (paralingvisty`ka i parakinesy`ka) (2020) [Language and nonverbal forms of communication (paralinguistics and parakinesics)] Retrieved from: <https://studfile.net/preview/5213275/page:6/> [in Ukrainian].
6. Yarkova T. A. (2016) Formy`rovany`e gy`bky`x navykov u studentov v uslovy`yax realy`zacy`y` professy`onal`nogo standartu pedagoga [Formation of flexible skills among students in the context of the implementation of the professional standard of a teacher] Vestny`k tyumenskogo gosudarstvennogo uny`versy`teta. Gumany`tarnyye y`ssledovany`ya. Humanitates, 226–228, [in Russian].
7. Boyles, S. D. (2015) Equity and network-level maintenance scheduling. EURO Journal on Transportation and Logistics, 4(1), 175-193.
8. Emma Ch. These are the 100 most in-demand skills of 2019? According to LinkedIn / World Economic Forum. URL: <https://www.cnbc.com/2019/01/08/the-25-most-in-demand-technical-skills-of-2019-according-to-linkedin-.html>
9. Klaus Peggy. The hard truth about soft skills: workplace lessons smart people wish they'd learned sooner / Peggy Klaus with Jane Rohman and Molly Hamaker». New York, Harper Collins Publishers, 2007. P. 190.
10. Softskills и Hardskills — в чем разница? URL: <http://www.mental-skills.ru/synopses/6981.html>
11. The Future of Jobs. Report 2020. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf 6. Teaching and Learning 21st Century Skills in Maine. URL: https://usm.maine.edu/sites/default/files/cepare/Teaching_and_Learning_21st_Century_Skills_in_Maine.pdf